

Ungdomspolitiskt program

Foto Anna Nordström

INLEDNING

Vad är ungdomspolitik?

Ungdomspolitikens uppgift är enligt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att skapa goda förutsättningar för ungdomar att leva ett bra liv. Ett bra liv kan innebära att må bra, att ha en bra levnadsstandard, att kunna påverka sitt eget liv och att ha samma rättigheter och möjligheter att delta i samhället som andra grupper har.¹

Ungdomspolitikerna berör många olika områden i en kommun, såsom utbildning, hälsa, inflytande, arbete samt kultur och fritid, och är därmed sektorsövergripande. Detta innebär också att alla de verksamhetsområden som omfattas har ett gemensamt ansvar för att nå de ungdomspolitiska målen.²

Målgrupperna för Svedala kommuns ungdomspolitik är politiker, tjänstemän och unga i åldern 13–25. Valet av åldersgruppen 13–25 grundar sig i att det är den nationella ungdomspolitikens

målgrupp.³ Detta val av ålder bidrar till att ungdomspolitikerna och barnrättspolitikerna till viss del berör varandra.

Barnrättspolitikerna inkluderar alla barn i åldern 0–18 år vilket innebär att åldersgruppen 13–18 berörs av både ungdoms- och barnrättspolitikerna.

Likheterna är att de båda politiska områdena skapar möjlighet för barn och ungdomar att komma till tals i frågor som rör dem själva. Däremot är barnrättspolitikerna, till skillnad från ungdomspolitikerna, en rättighetspolitik som syftar till att förverkliga barnkonventionen⁴. Ungdomspolitikerna har som huvudsyfte att bidra till att ungas inflytande och delaktighet ökar på lokal nivå.

¹ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Ungdomspolitik, www.mucf.se/ungdomspolitik (Hämtad: 2020-01-23)

² MUCF, Ungdomspolitik, www.mucf.se/ungdomspolitik (Hämtad: 2020-01-23).

³ ibid.

⁴ Lunds kommun, Ungdomspolitiskt program, www.lund.se/globalassets/regelsamling/kultur_och_fritid/ungdomspolitiskt-program-beslutat-av-kf-2018-08-30.pdf (Hämtad senast 2020-01-23)

Om det ungdomspolitiska programmet

Syfte

Syftet med Svedala kommuns ungdomspolitiska program är att uppnå ett långsiktigt hållbart sätt att arbeta med ungdomspolitiska frågor. Programmet syftar även till att på ett konkret sätt vägleda kommunens verksamheter i arbetet med ungdomspolitiska frågor och på så vis skapa de förutsättningar som krävs för att ungdomar ska leva ett bra liv. Svedala kommun ska arbeta för att ungdomars perspektiv och intressen finns med i alla de beslut som rör barn och unga. Ungas delaktighet och inflytande ska få ta plats och prioriteras.⁵

Översyn av ungdomspolitiskt program

I processen med programmet har hänsyn tagits till det ursprungliga programmet⁶, den utvärdering som gjordes av programmet år 2010–2015⁷ samt till det principprogram som upprättades år 2017⁸. Hänsyn har även tagits till enkätundersökningen LUPP 2019⁹.

Utvärderingen av det tidigare ungdomspolitiska programmet visade att det behövs mer konkreta sätt för att arbeta med ungdomspolitiska frågor. Det saknas även tydliga mätbara mål.¹⁰ Det uppdaterade programmet syftar därför till att ge kommunens verksamheter ett konkret och enkelt sätt att arbeta med ungdomspolitiska frågor. Vidare framkom det i utvärderingen att arbetet med uppföljning och aktualitetsprövning av programmet behöver förbättras. Därför ska en aktualitetsprövning vara en integrerad del i arbetet med programmet.

Svedala kommuns ungdomspolitiska program ska vara ett strategiskt styrdokument, som beskriver en inriktning för ett ungdomspolitiskt arbete. I detta arbete behöver hänsyn tas till samhällsförändringar, nya nationella ungdomspolitiska mål, nya lokala politiska mål och nya attityd- och värderingstudier hos unga. En aktualitetsprövning innebär att programmet ses över med jämna mellanrum, men inte nödvändigtvis att det görs om. Om programmet fortfarande bedöms vara relevant och uppfyller sitt syfte som strategiskt styrdokument kan programmet fortsätta gälla. Revidering eller förnyelse av programmet görs när behovet finns. Aktualitetsprövning görs en gång per mandatperiod eller vid behov och kultur- och fritidsnämnden ansvarar för prövningen.

För politiker och tjänstemän förmedlar programmet ett förhållningssätt, riktlinjer och handlingar för hur ungdomsperspektivet ska genomsyra samtliga verksamheters löpande arbete. Detta förutsätter att samtliga kommunala verksamheter i Svedala kommun är bekanta med och aktivt arbetar utifrån programmets innehåll. Det innebär även ett gemensamt arbete tillsammans med ungdomar för att säkerställa att deras önskemål uppmärksammas och att deras röster kommer till tals. I enkätundersökningen LUPP 2019 framkom att 43 procent av kommunens ungdomar i åldern 13–16 vill vara med och påverka i frågor som rör deras kommun¹¹.

Ungdomarna i kommunen berörs genom att de dels är delaktiga i arbetet med programmets innehåll samt att de påverkas av hur politiker och tjänstemän arbetar med programmet. Genom det ungdomspolitiska programmet kan ungdomars delaktighet och inflytande öka.

Programmets värdegrund

Värdegrunden för det ungdomspolitiska programmet står på två ben; FN:s barnkonvention och främst de fyra grundprinciperna.¹²

Artikel 2 Alla barn har samma rättigheter och lika värde

Artikel 3 Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn

Artikel 6 Alla barn har rätt till liv och utveckling

Artikel 12 Alla barn har rätt att uttrycka sin mening

Sveriges nuvarande nationella ungdomspolitiskamål:

”Ungdomspolitikens mål är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.”¹³

Det ungdomspolitiska programmets värdegrund betonar vikten av att ta tillvara på ungdomarnas egna åsikter, intressen, engagemang och drivkrafter. Genom att applicera dessa värdegrunder och aktivt arbeta med det ungdomspolitiska programmet kan kommunens olika verksamheter utvecklas och vara nytänkande.

⁵ Principprogram för arbete med ungdomars inflytande i Svedala kommun, 2017

⁶ Ungdomspolitiskt program för Svedala kommun, 2010

⁷ Utvärdering av Svedala kommuns ungdomspolitiska program, 2010-2015

⁸ Principprogram för arbete med ungdomars inflytande i Svedala kommun, 2017

⁹ Rapport om LUPP 2019.

¹⁰ Utvärdering av Svedala kommuns ungdomspolitiska program, 2010-2015

¹¹ Uppgifter hämtade från LUPP – lokal uppföljning av ungdomspolitiken som genomfördes hösten 2019 i Svedala kommun.

¹² Barnombudsmannen, Barnkonventionen, www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/ (Hämtad senast: 2020-01-23)

¹³ MUCF, www.mucf.se/sveriges-ungdomspolitik/ (Hämtad senast: 2020-01-23)

Vägledande principer

Ett egenvärde och flera mervärden

Det ungdomspolitiska programmet tar sin utgångspunkt i ungdomars egna intressen och drivkrafter och att det finns ett egenvärde i att kunna uttrycka och utveckla det som väcker ens lust och intresse. Om detta möjliggörs skapas i sin tur flera mervärden som till exempel god hälsa, informellt lärande och en levande demokrati.¹⁴ Det finns ingen motsättning mellan ungdomspolitikkens egenvärde och mervärden. Dock är det viktigt att betona att det är i egenvärdet som Svedala kommuns ungdomspolitik tar sin utgångspunkt, eftersom det är en förutsättning för att mervärden ska uppstå.

En kunskapsbaserad ungdomspolitik

Beslut som rör ungdomar ska baseras på kunskap om och av ungdomar. Det innebär att Svedala kommun ska göra regelbundna undersökningar och uppföljningar av ungdomars

levnadsvillkor, attityder och värderingar. Det innebär också att det ungdomspolitiska arbetet ska ta utgångspunkt i forskning och kunskap inom området på nationell nivå samt i olika metoder och arbetssätt. Fakta ska ligga till grund för alla beslut och prioriteringar som rör ungdomar.

Ur ungdomars perspektiv

Ungdomspolitik med utgångspunkt i ungdomars perspektiv innebär att Svedala kommun ska arbeta tillsammans med ungdomar för att säkerställa att deras röster, erfarenheter och önskemål tas tillvara i kommunala verksamheter och processer. Ungdomar ska betraktas som ansvarsfulla och aktiva aktörer med rätt att komma till tals i planeringen, genomförandet och uppföljningen av insatser som berör dem.

Foto Anna Nordström

¹⁴Lunds kommun, Ungdomspolitiskt program, www.lund.se/globalassets/regelsamling/kultur_och_fritid/ungdomspolitiskt-program-beslutat-av-kf-2018-08-30.pdf (Hämtad senast 2020-01-23)

ATT ARBETA MED DET UNGDOMSPOLITISKA PROGRAMMET

Svedala kommun behöver stärka arbetet med att få in ungdomars perspektiv i utvecklingen av och i beslut om kommunens verksamheter. Det innebär att alla nämnder i Svedala kommun, det vill säga bygg- och miljönämnd, utbildningsnämnd, kultur- och fritidsnämnd, socialnämnd, teknisk nämnd samt kommunstyrelse aktivt behöver använda sig av det ungdomspolitiska programmet. Om Svedala kommun kan erbjuda verksamheter som uppmärksammar och ser ungdomars behov och intressen så ökar möjligheten att skapa ett samhälle där ungdomar känner att de kan påverka sin liv i större utsträckning.

Svedala kommuns ungdomspolitiska program ska möjliggöra för alla, oavsett nämnd eller verksamhetsområde, att arbeta med ungas delaktighet och inflytande. Ambitionen är att ungdomar så tidigt som möjligt ska kunna vara med och påverka sin egen vardag och livssituation, till exempel genom skolans elevdemokrati, kommunens forum för inflytande eller genom den öppna ungdomsverksamheten. Eftersom det ungdomspolitiska programmet sträcker sig till unga upp till 25 år, är det av stor vikt att även deras åsikter tas tillvara på, samt att de själva vet hur de kan påverka kommunen de bor i.

Foto Martin Bard

DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Genom att ungdomar är delaktiga och har inflytande skapas en känsla av egenmakt hos individen och självkänslan höjs. Unga människor som är delaktiga mår bättre, får lättare att hantera motgångar och utvecklas i mer positiv inriktning än de som inte fått samma möjlighet. Ungdomars möjlighet till inflytande och delaktighet levandegör också demokratin och stärker dess legitimitet.

I Sverige är demokratin väl förankrad och det finns ett starkt intresse hos ungdomar för politik och samhällsfrågor. En stor andel ungdomar i Svedala, närmre 40 procent i åldern 13–16 år, uttrycker ett intresse för samhällsfrågor i allmänhet. 43 procent av ungdomarna i åldern 13–16 år vill vara med och påverka frågor som rör ungdomar i Svedala kommun, men 41 procent av samma ungdomar vet inte till vem de ska vända sig. Endast 18 procent av ungdomarna ser att de har möjlighet att föra fram åsikter till beslutsfattare.¹⁵

För att alla ungdomar i Svedala kommun ska känna sig delaktiga och uppleva att de har inflytande behöver kommunens arbete med inflytande och delaktighet stärkas ytterligare.

Därför ska Svedala kommun

- inhämta, samordna och sprida kunskap om metoder och arbetssätt för ungdomars inflytande och delaktighet
- skapa, utveckla och synliggöra arenor för ungdomars inflytande och delaktighet
- stärka kommunens nämnds- och verksamhetsområdes arbete med att få in ungdomars perspektiv i politiska beslut och utvecklingsprocesser
- utveckla kommunens verksamheter för ungdomar tillsammans med ungdomarna själva
- stödja ungdomars egen organisering genom coaching och rådgivning, antingen sker den inom ramen för föreningslivet eller under friare former
- samverka nära med civilsamhället, till exempel föreningar, organisationer, studentliv och trossamfund, samt med andra offentliga verksamheter i arbetet med ungdomars inflytande och delaktighet.

¹⁵ Uppgifter hämtade från LUPP – lokal uppföljning av ungdomspolitiken som genomfördes hösten 2019 i Svedala kommun.

REDOVISNING OCH UPPFÖLJNING

Utvärderingen av det tidigare ungdomspolitiska programmet visade att det krävs kontinuerlig uppföljning av det ungdomspolitiska arbetet. Vid varje årsslut ska därför en uppföljning och redovisning göras av hur programmet har använts och påverkat det löpande arbetet i respektive nämnd och verksamhetsområde. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för redovisning/uppföljning.

Detta sker i form av muntlig dialog mellan representant från respektive nämnd/verksamhet och ansvarig tjänsteperson på Kultur och fritid. Sammanställning av nämndernas ungdomspolitiska arbete rapporteras till Kultur- och fritidsnämnden. Ansvarig tjänsteperson på Kultur och fritid finns tillgänglig under året för att bistå med stöd och hjälp i det ungdomspolitiska arbetet.

INSPIRATION OCH EXEMPEL PÅ INFLYTANDE OCH DELAKTIGHET

Nedan följer exempel på arenor för inflytande samt exempel på hur vi aktivt kan arbeta med ungdomars delaktighet och inflytande i Svedala kommun.

- Svedala kommun har ett ungdomsråd och två gånger per år sammanträder Ungdomsparlamentet. Önskvärt är att nämnderna ökar sin kontakt med ungdomarna i Ungdomsrådet/Ungdomsparlamentet. Det kan ske genom att bjuda in berörda ungdomar till nämndmöten eller att delta vid ungdomsparlamenten/ungdomsrådsmöten. Vid beslut som särskilt rör ungdomar kan beslutsfattare kontakta Ungdomsrådet för att ta del av deras åsikter och synpunkter. Ungdomsrådet kan även vid möjlighet ta frågan vidare till Ungdomsparlamentet. På så vis skapas en mätbarhet då varje nämnd/verksamhetsområde kan se hur många gånger de har varit i kontakt med Ungdomsrådet/Ungdomsparlamentet.
- Vid beslut/förändring som rör ungdomar kan "kedjan" av ungdomsråd, ungdomsparlament, elevråd och klassråd användas. På detta vis kan information spridas till ungdomsrådet/ ungdomsparlamentet vidare till elevråden och i sin tur klassråden. Ungdomar som vanligtvis inte kommer i kontakt med politiker/tjänstemän kan genom detta göra sin röst hörd.
- En större samverkan mellan skola och politik kan bidra till att minska avståndet mellan politiker och unga. Därmed möjliggörs dialog. Elever kan göra studiebesök på ett kommunfullmäktige-, kommunstyrelse- eller nämndmöte. Kommunpolitiker kan medverka på relevanta lektionsundervisningar och berätta om vad en kommunpolitiker gör, vad deras uppgifter är och vilka beslut som kan tas, samt vilka möjligheter ungdomar har att påverka, till exempel genom Idé Svedala.
- Arbeta med barnkonventionen, rättigheter och skyldigheter i skolundervisningen.
- Ta hjälp av Ungas fritid för att nå ut till ungdomar. Ungas fritid möter dagligen ungdomar på olika arenor och genom detta kan ungdomar som inte är engagerade i ungdomsråd och elevråd nås.
- Skapa formulär/enkät kring aktuell fråga/förändring som behöver ungdoms- perspektiv. Formulär/enkät kan vara tillgängligt på Svedala kommuns webbplats. Information kring att formuläret finns kan spridas med hjälp av Infomentor, Ungas fritid och andra verksamheter som möter ungdomar.
- Ta del av aktuella lokala undersökningar och uppföljningar (till exempel MUCF:s Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) av ungdomars attityder, levnadsvillkor och värderingar och implementera i sitt arbete samt ungdomskonsekvens-analyserna.
- Unga kan ha svårt att få fäste på den ordinarie arbetsmarknaden. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda ungdomar arbete, ferietjänster och/eller praktikplatser, kan Svedala kommun ge konkret och värdefull hjälp. Kommunens verksamheter ska eftersträva att ferietjänster och praktikplatser finns att tillgå för kommunens unga.
- Kommunens verksamheter ska arbeta för att sprida sin information till de unga i Svedala. Det innebär att informationen anpassas i den mån det går till både innehåll och form. En viktig utgångspunkt är att unga föredrar digital kommunikation och information genom sociala medier. Kommunen ska eftersträva kontakt med alla ungdomar, inte bara de som är föreningsaktiva eller på annat sätt organiserade.

Foto Anna Nordström

SVEDALA KOMMUN